

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Банківський нагляд: підручник / О.І. Скаско, Т.С. Смовженко, М.П. Могильницька та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. – К.: УБС НБУ, 2011. – 432 с.
2. Васюренко О.В. Банківський нагляд: підручник / О.В. Васюренко, О.М. Сидоренко. – К.: Знання, 2011. – 502 с.
3. Вовчак О.Д. Банківський нагляд: навчальний посібник / О.Д. Вовчак, О.І. Скаско, А.М. Стасів. – Л.: Новий світ – 2000, 2005. – 472 с.
4. Д'яконова І. І. Модернізація банківського нагляду в Україні: монографія / І. І. Д'яконова. – Суми: Університетська книга, 2008. – 279 с.
5. Коваленко В.В. Банківський нагляд: навчальний посібник / В.В. Коваленко. – Суми: УАБС НБУ, 2007. – 262 с.
6. Любунь О.С. Банківський нагляд: підручник / О.С. Любунь, К.С. Раєвський. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 416 с.
7. Міщенко В.І. Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень, Університет банківської справи Національного банку України, 2011. – 498 с.
8. Тарасов В.Б. От многоагентных систем к интеллектуальным организациям: Философия, психология, информатика: / В.Б. Тарасов. – М.: Эдиториал УРСС, 2002. – 352с.

Фурса Т.П.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри обліку та фінансів

Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту

Тернопільського національного економічного університету

м. Івано-Франківськ, Україна

РОЛЬ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ

На сьогоднішній день для України, яка офіційно проголосила та прикладає зусилля для реалізації стратегії європейської інтеграції основним завданням є мобілізація тимчасово вільних грошових коштів бюджету, підприємств, установ, організацій та безпосередньо населення, щоб використати ці кошти для задоволення економічних і соціальних потреб суспільства у теперішній нестабільний час. Дане завдання можливо забезпечити через ефективне функціонування банківських установ, що і підкреслює актуальність даного дослідження.

На сучасному етапі проблемами ефективного банківського сектору займається низка провідних закордонних і вітчизняних вчених, серед яких можна виділити Н. Бакстер, У. Бреддік, О.В. Васюренко, В.І. Грушка, С. Васильчак, Д. Гладких, О. Дзюблюка, І. Івасів, В. Коваленка та інші.

Вишукування внутрішніх резервів для підвищення ефективності та стабілізації економіки України при врахуванні змін, що відбуваються, можливо тільки при якісних змінах в банківській системі України. Що і спонукає банківські установи приділяти більше уваги стримуванню зростання власних витрат і ефективного використання наявних та залучення зовнішніх в тому числі і іноземних ресурсів.

Діяльність банківських установ постійно зазнає істотних змін, пов'язаних з процесами глобалізації в усьому світі, впровадженням сучасних інформаційних технологій та оновленням спектра банківських продуктів і послуг, тощо.

Після проголошення незалежності України вітчизняна банківська система перейшла від одно- до дворівневої причому скасувалася державна монополія. Український ринок банківських послуг є досить «молодим» у порівнянні з ринками європейських країн і немає достатнього досвіду, а отримання запланованого результату часто пов'язано із збільшенням ризиків банківської діяльності та кон'юнктури світових фінансових ринків. Хоча інтеграція вітчизняних банківських установ у світовий фінансовий простір спричинила існування додаткових можливостей для залучення дешевших ресурсів та запозичення світового досвіду управління ними.

Тому здійснення ефективного управління та обрання стратегії для банківської установи повинно відбуватись аналізуючи конкурентне становище на ринку банківських послуг, враховуючи зовнішні і внутрішні фактори ситуації, що склалася сьогодні в Україні.

В. Коваленко, характеризуючи системи стратегічного управління, які використовують сучасні банки, звертає увагу на такі недоліки: досить часто стратегію не формалізовано, бракує концептуального і технологічного зв'язку між стратегією та організаційними рішеннями, які використовуються та запроваджуються; ключові показники результативності не збалансовані і не зорієнтовані на стратегію [1].

Однак застосування якогось одного підходу щодо управління не може бути ефективним без декомпозиції поставлених задач у рамках всієї ієрархічної системи, в якій рішення нижніх рівнів ієрархії погоджені з рішеннями верхніх рівнів. [2]. Зокрема, для підвищення активності банківської установи на ринку своїх послуг доцільним є застосування цілої низки підходів щодо його управління. При цьому необхідно враховувати, що банк виконує набір базових банківських операцій та єдиною метою має одержання максимального прибутку і діє відповідно до нормативних документів.

У Законі України «Про банки і банківську діяльність», зазначено, банк – це юридична особа, яка має виключне право на підставі ліцензії Національного банку України здійснювати у сукупності такі операції: залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб [3].

Більш ґрунтовно правові підходи до визначення сутності банку розглянув І. Івасів [4], який дослідив нормативно-правові положення визначення категорії «банк» та зробив їх критичний огляд.

Невизначеність умов функціонування у поєднанні з традиційно високим рівнем ризикованості банківського бізнесу збільшує можливі негативні наслідки управлінських помилок та визначає особливу роль і фундаментальне значення стратегічного управління. Прийняття тактичних і оперативних управлінських рішень, які не базуються на системі стратегічних настанов і принципів, супроводжується посиленням тенденцій непослідовності та стихійності розвитку банку, перетворюючи його на сукупність реактивних дій, спрямованих на ситуаційне пристосування та непов'язану в межах єдиної цілеспрямованої лінії поведінку [5].

Так при застосуванні системного підходу для цілей структурування загальної задачі з управління діяльністю банківських установ необхідно є впровадження й адміністративного та поведінкового підходів та інш. Узгоджене застосування окремих підходів між собою у часі, виходячи з можливості банківської установи до розв'язання поставлених перед нею задач призведе до формування ефективної управлінської системи, у рамках якої реалізуються зв'язки між різними елементами.

Разом з цим ефективність управління розкривається і в здійсненні системного підходу:

- планування та прогнозування, роблячи акцент на розширення ресурсної бази банківської установи;
- облік та аналіз використання ресурсів;
- ефективна організація взаємодії між окремими суб'єктами управління;
- нормативне забезпечення та регулювання банківської діяльності;
- визначення напрямів державного регулювання банківських відносин;
- контроль за здійсненням відповідних напрямків функціонування банківської установи з метою визначення умов стійкого його розвитку.

Головним пріоритетом на коротко – та довгострокову перспективу при розробці зовнішньої та внутрішньої політики є підвищення стійкості та стабільності враховуючи системний підхід роботи банківських установ. Доцільно, також, визначати при цьому основні положення, які становитимуть методологічний базис реалізації стратегічного управління конкретної банківської установи та дозволитимуть формалізувати процес розробки та вибору конкретної конкурентної стратегії для обраної установи. Завдяки цьому і досягнеться фінансова рівновага в країні, що забезпечить зростання національної економіки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

- 1 Коваленко В. В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика : монографія / В. В. Коваленко. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228 с.
- 2 Сергеева И. Г. Мировая финансовая интеграция и кризисные явления в финансовой сфере / И. Г. Сергеева. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibl.ru/konf/031209/62.html>.
- 3 Про банки і банківську діяльність : Закон України : від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами і доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
- 4 Івасів І. Б. Правовий підхід до визначення сутності банку / І. Б. Івасів // Фінанси, облік та аудит : зб. наук. праць. Вип. 16. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 66–74.
- 5 Синки Дж. (мл.). Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг : пер. с англ. / Джозеф Синки-мл. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с.